

UZASADNIENIE

W. C. została oskarżona o to, że: w okresie od stycznia 2003 roku do października 2004 roku w Ł., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. K. (1) oraz inną ustaloną osobą, w zakresie której sprawstwa umorzono postępowanie, w krótkich odstępach czasu, ze z góry powziętym zamiarem, przy wykorzystaniu tej samej sposobności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła (...) Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, za pomocą wprowadzenia w błąd, w ten sposób, że będąc kierownikiem i współwłaścicielem apteki (...) w Ł., wprowadzała i poleciła wprowadzić do systemu wyżej wymienionej apteki uzyskiwane od Z. K. (1) recepty, zawierające poświadczenie nieprawdy, co do ilości bądź rodzaju następujących leków:

L. - kwota refundacji - 3.840 zł; F. - kwota refundacji - 88 zł; S. - kwota refundacji - 2 045 zł; K. - kwota refundacji - 427 zł; D. - kwota refundacji - 270zł; A. - kwota refundacji - 78 zł; B. - kwota refundacji - 1.096 zł; Z. - kwota refundacji - 3.288 zł; A. - kwota refundacji - 48 zł; R. - kwota refundacji - 408 zł; B. - kwota refundacji - 36 zł; F. - kwota refundacji - 103 zł; D. - kwota refundacji - 19 zł; F. - kwota refundacji - 16 zł; C. - kwota refundacji - 74 zł; T. - kwota refundacji - 29 zł; O. - kwota refundacji - 644 zł; C. - kwota refundacji - 62 zł; A. - kwota refundacji - 11 zł; N. - kwota refundacji - 44 zł; D. - kwota refundacji - 30 zł; B. - kwota refundacji - 55 zł; C. - kwota refundacji - 14.320 zł; T. - kwota refundacji - 1.125 zł; R. - kwota refundacji - 11.320 zł; V. - kwota refundacji - 3.700 zł; P. - kwota refundacji - 2.616 zł; K. - kwota refundacji - 455 zł; M. - kwota refundacji - 205 zł; M. - kwota refundacji - 624 zł; N. - kwota refundacji - 81 zł, N. - kwota refundacji - 351 zł, G. - kwota refundacji - 2.155 zł, D. - kwota refundacji - 492 zł, E. - kwota refundacji - 170 zł, I. - kwota refundacji - 2.313 zł, P. - kwota refundacji - 161 zł, P. - kwota refundacji - 404 zł; T. - kwota refundacji - 108 zł; L. - kwota refundacji - 44 zł; A. - kwota refundacji - 23 zł; S. inhaler - kwota refundacji - 474 zł; S. dysk - kwota refundacji - 158 zł; F. - kwota refundacji - 5.034 zł; Z. - kwota refundacji - 1.201 zł; F. - kwota refundacji - 130 zł;

a także recepty uzyskiwane od lekarza F. R., zawierające poświadczenie nieprawdy, co do ilości lub rodzaju leków uzasadnionych potrzebami terapeutycznymi

i tak: z recept wystawionych na nazwisko:

F. R.:

leki: F. - kwota refundacji - 2.080 zł; S. dysk - kwota refundacji - 1.920 zł; S. E. - kwota refundacji - 228 zł; A. - kwota refundacji - 18 zł; T. - kwota refundacji - 14zł;

E. R.:

leki: F. - kwota refundacji - 288 zł; S. dysk - kwota refundacji - 2.112 zł; S. E. - kwota refundacji - 1.044 zł; F. dysk - kwota refundacji - 2.209 zł; Z. - kwota refundacji - 328 zł

L. R.:

lek: A. - kwota refundacji 37 zł

A. K. (1):

lek: Z. - kwota refundacji - 315 zł

S. K.:

lek: F. dysk - kwota refundacji - 32zł

S. S.:

lek: F. dysk - kwota refundacji - 32zł,

doprowadzając w ten sposób (...) Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 70.992zł,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Z. K. (1) został oskarżony o to, że w okresie od stycznia 2003 roku do października 2004 roku w Ł. i Ł. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z W. C., w krótkich odstępach czasu, działając z góry powziętym zamiarem, przy wykorzystaniu powtarzającej się sposobności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pomógł doprowadzić (...) O/ w Ł., do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że będąc jako były funkcjonariusz służby więziennej osobą uprawnioną do korzystania ze znacznej refundacji za leki, wyłudzał od lekarzy z (...) w Ł. oraz Przychodni w Ł. recepty na leki, które następnie dostarczał do apteki (...) w Ł., gdzie na polecenie W. C. były wprowadzane do systemu w/wym. apteki, których ilość lub rodzaj była całkowicie nieuzasadniona stwierdzonymi dolegliwościami bądź w stopniu rażącym przekraczała racjonalne potrzeby terapeutyczne pacjenta, i były to leki:

L. - kwota refundacji - 3.840 zł, F. - kwota refundacji - 88 zł, S. - kwota refundacji - 2.045 zł, K. - kwota refundacji - 427 zł, D. - kwota refundacji - 270 zł; A. - kwota refundacji - 78 zł; B. - kwota refundacji - 1.096 zł; Z. - kwota refundacji - 3.288 zł; A. - kwota refundacji - 48 zł; R. - kwota refundacji - 408 zł; B. - kwota refundacji - 36 zł; F. - kwota refundacji - 103 zł; D. - kwota refundacji - 19 zł; F. - kwota refundacji - 16 zł; C. - kwota refundacji - 74 zł; T. - kwota refundacji - 29 zł; O. - kwota refundacji - 644 zł; C. - kwota refundacji - 62 zł; A. - kwota refundacji - 11 zł; N. - kwota refundacji - 44 zł; D. - kwota refundacji - 30 zł; B. - kwota refundacji - 55 zł; C. - kwota refundacji - 14.320 zł; T. - kwota refundacji - 1.125 zł; R. - kwota refundacji - 11.320 zł; V. - kwota refundacji - 3.700 zł; P. - kwota refundacji - 2.616 zł; K. - kwota refundacji - 455 zł; M. - kwota refundacji - 205 zł; M. - kwota refundacji - 624 zł; N. - kwota refundacji - 81 zł; N. - kwota refundacji - 351 zł; G. - kwota refundacji - 2.155 zł; D. - kwota refundacji - 492 zł; E. - kwota refundacji - 170 zł; I. - kwota refundacji - 2.313 zł; P. - kwota refundacji - 161 zł; P. - kwota refundacji - 404 zł; T. - kwota refundacji - 108 zł; L. - kwota refundacji - 44 zł; A. - kwota refundacji - 23 zł; S. inhaler - kwota refundacji - 474 zł; S. dysk - kwota refundacji - 158 zł; F. - kwota refundacji - 5.034 zł; Z. - kwota refundacji - 1.201 zł, F. - kwota refundacji - 130 zł,

doprowadzając w ten sposób (...) Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 60.335 zł, tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Wyrokiem z dnia 2 maja 2013 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu:

1. oskarżoną W. C. w ramach zarzucanego czynu uznał za winną tego, że w okresie od stycznia 2003 roku do października 2004 roku w Ł., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. K. (1) w krótkich odstępach czasu, ze z góry powziętym zamiarem, przy wykorzystaniu tej samej sposobności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła (...) Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypłaty nienależnej refundacji w kwocie 31.065.90 zł, za pomocą wprowadzenia w błąd w ten sposób, że będąc kierownikiem i współwłaścicielem apteki (...) w Ł., wprowadzała i polecała wprowadzić do systemu wyżej wymienionej apteki uzyskiwane od Z. K. (1) recepty, zawierające poświadczenie nieprawdy, co do ilości bądź rodzaju, przy czym leków z recept tych nie wydawała Z. K. (2), a były to leki: C., M., P., A. folicum, I., K., M., C., D., A.-naproxen, N., L., I., R., Z., O. turbuhaler, F., P., C., D., V., L., S., P., G., A., T., D., D., T., Z., T., E., C., P., C., V., T., I., B., Z., P., D., M., C., A., O., R., L., F., A.-clodin, K. i za tak przypisany występki wyczerpujący dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. skazał ją, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. wymierzył jej karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 33 § 1, 2, 3 k.k. karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na poziomie 50 złotych;

2. oskarżonego Z. K. (1) w ramach zarzucanego czynu uznał za winnego tego, że w okresie od stycznia 2003 roku do października 2004 roku w Ł. woj. (...):

- działając wspólnie i w porozumieniu z W. C., w krótkich odstępach czasu, ze z góry powziętym zamiarem, przy wykorzystaniu powtarzającej się sposobności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził (...) O/ w Ł., do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 31.065.90 zł w postaci nienależnej refundacji za pomocą wprowadzenia w błąd, w ten sposób, że posługując się uprzednio wyłudzonymi od lekarzy z (...)w Ł. oraz Przychodni w Ł. receptami na leki, których ilość lub rodzaj była całkowicie nieuzasadniona stwierdzonymi dolegliwościami bądź w stopniu rażącym przekraczała racjonalne potrzeby terapeutyczne pacjenta oraz używając, jako autentycznych sfałszowanych recept o nr świadczeniodawcy (...) -003 z dnia 18 lutego 2004 r. (D.R. 806/10), (...) -501 z dnia 22 grudnia 2003 r. (D.rz. 807/10), (...) -003 z dnia 18 lutego 2004 r. (D.rz. 891/10), (...) -501 z dnia 15 stycznia 2003 roku (D.rz. 643/10), z dnia 22 lutego 2003 roku (D.rz. 663/10), które dostarczał do apteki (...)w Ł., gdzie na polecenie W. C. były one wprowadzane do systemu w/ wym. apteki, przy czym leków z powyższych recept o nazwach C., M., P., A. folicum, I., K., M., C., D., A.-naproxen, N., L., I., R., Z., O. turbuhaler, F., P., C., D., V., L., S., P., G., A., T., D., D., D., T., Z., T., E., C., P., C., V., T., I., B., Z., P., D., M., C., A., O., R., L., F., A.-clodin, K. nie pobierał;

- działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, przy wykorzystaniu powtarzającej się sposobności, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej posługując się, jako autentycznymi sfałszowanymi receptami o numerach (...) -501 z dnia 19 kwietnia 2004 r. (d.rz. 805/10), (...) -003 bez daty (D.rz. 808/10), (...) -501 z dnia 12 listopada 2003 r. (D.rz. 809/10), (...) -501 z dnia 30 kwietnia 2003 (D.rz. 810/10), (...) -501 z dnia 12 marca 2003 r. (D.rz. 636/10), (...) -501 z dnia 12 marca 2003 r. (D.rz. 637/10), (...) -501 z dnia 09 kwietnia 2003 roku (D.rz. 868/10), (...) -501 z dnia 22 lutego 2003 roku (D.rz. 627/10), z dnia 05 lutego 2003 r. (D.rz. 628/10), (...) -003 z dnia 10 marca 2004 roku (D.rz. 900/10), z dnia 12 maja 2004 roku (D.rz. 911/10), (...) -501 z dnia 20 stycznia 2003 roku (D.rz. 642/10), doprowadził (...) Oddział w Ł. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 2662,83 zł za pomocą wprowadzenia w błąd w ten sposób, iż ww recepty zrealizował w aptece (...), tym samym nienależnie pobierając leki S. neoral, F., B., M., K., I., P., M., E., A. folicum, T., V., L., E., V., I. ze zniżką stanowiącą równowartość refundacji w łącznej kwocie 2662, 83 zł i za tak przypisany występki wyczerpujący dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zb. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. skazał go, a na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonych wobec oskarżonych W. C. oraz Z. K. (1) kar pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby;

4. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych W. C. oraz Z. K. (1) obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz (...) w Ł. solidarnie kwoty 31. 065, 90 zł;

5. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego Z. K. (1) obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Narodowego Funduszu Zdrowia Oddział w Ł. kwoty 2662, 83 zł;

6. na podstawie art. 41 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej W. C. zakaz wykonywania zawodu farmaceuty przez okres 1 roku od uprawomocnienia się orzeczenia;

7. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. Z. kwotę 2642, 04 złotych w tym 23 % podatku VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej oskarżonemu Z. K. (1) z urzędu;

8. zasądził od oskarżonej W. C. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 2350 złotych, w pozostałym zakresie zwolnił ją z ponoszenia kosztów sądowych, przejmując wydatki postępowania na rachunek Skarbu Państwa;

9. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w wysokości 350 złotych, w pozostałym zakresie zwolnił go z ponoszenia kosztów sądowych, przejmując wydatki postępowania na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia wnieśli oskarżona W. C. oraz jej obrońca.

Oskarżona zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych wynikający z całkowicie dowolnej oceny materiału dowodowego polegający na błędnym ustaleniu, że wspólnie i w porozumieniu, z góry powziętym zamiarem ze Z. K. (1) doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (...) O/Ł. w postaci wypłaty refundacji w kwocie 31 065,90 zł;

- naruszenie przepisów prawa procesowego wynikające z całkowicie dowolnej oceny materiału dowodowego i uznanie, że kwota refundacji została wypłacona aptece (...). Tymczasem właściwa ocena materiału dowodowego pozwala zauważyć, że refundacje wpłacane były na konto podmiotu gospodarczego w postaci spółki jawnej utworzonej przez pięciu współwłaścicieli;

- naruszenie przepisów prawa procesowego przez zaniechanie wyjaśnienia okoliczności faktycznych, a mianowicie kiedy i gdzie zostało zawarte porozumienie między oskarżoną i Z. K. (1);

- naruszenie prawa procesowego przez niezasadne oddalenie wniosku dowodowego obrony o powołanie biegłego z zakresu farmacji aptecznej na okoliczności mające istotne znaczenie w sprawie, a mianowicie sposobu realizacji recept w aptece (...) w okresie od 01.01.2003 do 24.10.2004, co miało wpływ na treść wyroku;

- naruszenie prawa procesowego przez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego księgowego dla ustalenia kwoty refundacji. Sąd oparł się w tym zakresie na podstawie dowolnych wyliczeń w oparciu o program E., nie mający żadnej mocy dowodowej;

- naruszenie prawa procesowego oraz oparcie się na mało konkretnych dowodach w postaci zeznań świadków, jakie leki i kiedy były rzekomo nie wydane oskarżonemu Z. K. (1);

- błędną ocenę materiału dowodowego przez przyjęcie, że środki opatrunkowe były wydawane oskarżonemu Z. K. (1) za realizowane recepty, gdy tymczasem były wydawane z gratisów jakimi dysponowała apteka razem z lekami wydanymi z recept;

- naruszenie przepisów prawa procesowego przez niewskazanie jakichkolwiek dowodów, na podstawie których Sąd w uzasadnieniu (Kart. od 17 do 25) ustalił tzw. listę leków nie pobranych przez oskarżonego Z. K. (1), podczas gdy Z. K. (1) w swoich wyjaśnieniach przed Sądem zaprzeczył, aby działał wspólnie i w porozumieniu, a przede wszystkim nie wskazał jakie konkretnie leki rzekomo nie zostały mu wydane. Niezrozumiałe jest w tej sytuacji bez wskazania przez oskarżonego Z. K. (1) oraz świadków, konkretnych dowodów faktycznych tj. wskazania nazw leków rzekomo nie wydanych, ustalenie sumy refundacji tj. 31 065,90 jako bezzasadnej.

W konkluzji apelacji oskarżona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie jej od popełnienia przypisanego jej czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Obrońca oskarżonej W. C. zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu w oparciu o art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k.:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 k.k. poprzez przyjęcie w skarżonym wyroku, że zachowanie oskarżonej wyczerpuje znamiona przestępstw określonych w powyższych przepisach, chociaż brak jest dostatecznych, niewątpliwych, wiarygodnych i przekonywujących dowodów, a nadto art. 41 § 1 k.k. przez przyjęcie przez sąd, że zachodzą przesłanki i konieczność orzeczenia wobec oskarżonej środka prewencyjnego w postaci zakazu wykonywania zawodu farmaceuty przez okres jednego roku od daty uprawomocnienia się wyroku przy jednoczesnym braku wnikliwego rozważenia wszystkich istotnych okoliczności związanych z możliwością stosowania tego represyjnego środka, który jak podnosi się w literaturze prawniczej może w swych konsekwencjach być bardziej dotkliwym niż orzeczenie kary zasadniczej, a co realnie grozi oskarżonej;

2. naruszenie przepisów postępowania, a w szczególności art.2 § 1 pkt. 1, 2 i 4 oraz § 2 k.p.k. w zw. z art.410 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k., art.7 k.p.k. i art. 169 § 2 k.p.k. mogące mieć wpływ na treść orzeczenia, a polegające na:

- mało wnikliwej ocenie materiału dowodowego prowadzącej w konsekwencji do braku ustalenia stanu faktycznego sprawy w oparciu o wiarygodne, rzetelne i obiektywne dowody, uzyskane z pominięciem braku nacisku, elementów wymuszania psychicznego, czy sytuacji zatrzymań, z weryfikacją sądową w czasie przewodu sądowego i przy braku nadawania pełnej wiarygodności materiałom dowodowym uzyskanym w postępowaniu sądowym z umniejszaniem mocy dowodowej zeznań osób, które pracowały w aptece z oskarżonym, czy też współoskarżonego, z uwagi na elementy odmienności tych zeznań czy wyjaśnień od złożonych w postępowaniu przygotowawczym;

-bezzasadnej i bezpodstawnej dyskredytacji wyjaśnień oskarżonej głównie z uwagi na ich odmiennosc od tezy oskarżenia i przywołanych przy nim dowodów, przy jednoczesnym braku pełnej wnikliwej analizy wyjaśnień oskarżonej w kontekście składanych przez nią wniosków dowodowych, w tym powołania biegłego z dziedziny farmacji/aptekarstwa/w celu uzyskania odpowiedzi na sprecyzowane w tym wniosku pytania, mające między innymi na celu uzyskanie odpowiedzi na ile i czy w ogóle była dopuszczalna zgodnie z przepisami wiążącymi oskarżoną i jej pracowników kontrola i ingerencja w wystawiane przez lekarzy recepty współoskarżonemu, a dostarczane do wymienionej niżej apteki, wchodzącej w skład spółki prawa handlowego, spółki jawnej z pięcioma współnikami do realizacji oraz w jakim stopniu i zakresie mogła ona i miała wpływ na proces refundacji i jej zasadność;

- zaniechanie przeprowadzenia zarówno w postępowaniu przygotowawczym, jak i sądowym dowodu z opinii biegłego sądowego z dziedziny księgowości, posiadającego wiedzę w zakresie procedury refundacji łączności środkami elektronicznymi i programów w jej naliczaniu i rozliczaniu oraz transferze danych z aptek do ośrodków (...) i odwrotnie, czy też innych podmiotów np. spółek prawa handlowego, w tym aptekarskiej;

- zaniechanie wnikliwego zbadania i wyjaśnienia okoliczności faktycznych kiedy i gdzie oraz w jakich okolicznościach doszło do zawarcia porozumienia między oskarżoną a współoskarżonym Z. K. (1) i na czym to porozumienie miało polegać w sytuacji, gdy oskarżona od samego początku postępowania w tej sprawie zaprzeczała istnieniu porozumienia, a jej wyjaśnienia w tym przedmiocie potwierdził w toku przewodu sądowego współoskarżony Z. K. (1), w tym także co do odbioru przepisanych mu przez lekarzy leków i gratisowych opatrunków;

- zaniechanie wnikliwego i przejrzystego zbadania okoliczności nie pobranych, jak przyjął to sąd w oparciu o wyjaśnienia Z. K. (1) i recepty leków, mimo zaprzeczenia temu przez oskarżoną i przez współoskarżonego K. w toku przewodu sądowego;

- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez brak dostatecznego zachowania tych zasad o których mowa w art. 7 k.p.k. i kształtowanie swego przekonania w sprawie w sposób budzący wątpliwości poprzez nie zachowanie dostatecznej równowagi w ocenie materiałów dowodowych świadczących zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonej przy pewnej nieuzasadnionej dyskredytacji jej wyjaśnień, a także przy nadawaniu walorów, jak już nadmieniono wyżej, większej wiarygodności zeznaniom świadków i wyjaśnieniom oskarżonych z postępowania przygotowawczego niż uzyskanym w toku przewodu sądowego zgodnie z tezą organów ścigania;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę skazującego wyroku, mogący mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a polegający na przypisaniu oskarżonej popełnienia zarzucanego jej czynu przestępczego, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do tego rodzaju rozstrzygnięcia.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę wyroku przez jego uchylenie w całości i uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Żadna z wniesionych apelacji nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazania wymaga, iż środek odwoławczy w niniejszej sprawie wniósł także oskarżony Z. K. (1), jednak z racji tego, iż nie złożył on wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku drugoinstancyjnego, uzasadnienie to stosownie do brzmienia art. 457 § 2 k.p.k. zostanie ograniczone do analizy zarzutów apelacji W. C. oraz jej obrońcy.

Lektura pisemnych motywów skarżonego rozstrzygnięcia prowadzi do wniosku, iż sąd rejonowy dokonał prawidłowej i kompleksowej oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wykazując w sposób przekonujący, z jakich powodów odmówił wiary wyjaśnieniom oskarżonej W. C., a także wyjaśnieniom współoskarżonego Z. K. (1) złożonym na etapie postępowania sądowego. Ocena ta została przeprowadzona zgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, pozwalając na poczynienie nie budzących wątpliwości ustaleń faktycznych, poddanych trafnej subsumcji pod zespół znamion typu czynu zabronionego, wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Uzasadnienie orzeczenia odpowiada wymogom określonym w art. 424 § 1 i 2 k.p.k.

Nie można w pierwszym rzędzie zgodzić się ze stwierdzeniem skarżących, iż sąd meriti dokonał oceny materiału dowodowego w sposób mało wnikliwy, niezasadnie dając prymat tym wyjaśnieniom i zeznaniom, które zostały złożone na etapie postępowania przygotowawczego. Podkreślenia wymaga, iż przepisy Kodeksu postępowania karnego nie wprowadzają różnic co do wartości dowodowej poszczególnych dowodów. Stąd też nie można powiedzieć, że większą wartość dowodową mają wyjaśnienia złożone przed sądem niż wyjaśnienia składane w toku postępowania przygotowawczego. O prawdziwości bądź nieprawdziwości jednych z nich decyduje sąd po dokonaniu swobodnej oceny wszystkich dowodów według zasad określonych w art. 7 k.p.k. Taką właśnie ocenę sąd meriti przeprowadził w przedmiotowej sprawie. Sąd za wiarygodne uznał pierwotne wyjaśnienia Z. K. (1), w których przyznał się on do popełnienia zarzucanego czynu podając, iż W. C. wyraziła zgodę, by w jej aptece realizował recepty, z których nie pobierał leków. W zamian otrzymywał środki opatrunkowe i medykamenty pełnopłatne. Co więcej, relacja oskarżonego posłużyła też do ustalenia, iż leki, które zostały mu faktycznie wydane, oznaczane były kropką. Wyjaśnienia te znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków A. K. (2), B. W. (1), a także J. K., zatrudnionych w aptece (...) na stanowisku techników farmacji, które na polecenie W. C. realizowały recepty otrzymywane od Z. K. (1) mając świadomość tego, że taki sposób ich realizacji był nieprawidłowy. Analizując depozycje wskazanych świadków sąd meriti trafnie ustosunkował się do występujących w nich rozbieżności oraz sugestii m.in. J. K., jakoby na treść jej zeznań składanych na początkowym etapie postępowania wpływ miała presja ze strony osób ją przesłuchujących. Sąd zasadnie odmówił wiary tym relacjom świadka, w których negowała okoliczności opisane w toku śledztwa, zgłasza jeśli uwzględni się fakt, iż jej stanowisko w tej kwestii było chwiejne, jako że na rozprawie w dniu 17 lutego 2011 r. kobieta ponownie potwierdziła wersję zgodną z pierwotnymi zeznaniami.

Konsekwencją wykazała się natomiast świadka B. W. (1), która na rozprawie potwierdziła zeznania złożone w toku śledztwa, podkreślając przy tym wyraźnie, iż to W. C. wydała podwładnym polecenie realizowania recept wystawionych na nazwisko Z. K. (1) w praktykowany w aptece sposób.

Nietrafne są zarzuty skarżących odnośnie naruszenia przepisów prawa procesowego poprzez niezasadne oddalenie wniosków o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu farmacji oraz księgowości. Nie zasługują też na podzielenie argumenty, jakoby sąd ustalając kwotę nienależnie pobranej refundacji oparł się o dowolne wyczerpania przeprowadzone w programie E., a nie mające żadnej mocy dowodowej. Podkreślenia wymaga, iż poczynione w przedmiotowej sprawie ustalenia poprzedzone zostały wnikliwą analizą całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w tym relacji wymienionych wyżej świadków, które pozwoliły na odtworzenie mechanizmu postępowania z receptami, opinii biegłego farmaceuty i toksykologa, który wskazał, iż Z. K. (1) nie mógł wykorzystać w okresie od 2003-2004 roku takiej ilości leków jak przepisana, zaś większość medykamentów nie znajdowała farmakologicznego uzasadnienia, a przede wszystkim dowodów w postaci recept wystawionych na nazwisko Z. K. (1). W ten sposób ustalono te preparaty, których oskarżony nie pobrał, mimo zrealizowania recepty, co w prostej konsekwencji pozwoliło na wyczerpanie kwoty nienależnej refundacji. Wartość refundacji w przypadku każdego ze specyfików medycznych wynikała wprost z wydruków na receptach, które zawierały wskazanie wartości leku bez refundacji i z jej uwzględnieniem. Zastosowanie programu E. miało służyć jedynie usprawnieniu

prowadzonych wyliczeń, nie można natomiast skutecznie podnosić, że w takiej sytuacji sąd opierał się na dowolnych i niezwyfikowanych danych z tego programu.

Wobec powyższego w realiach przedmiotowej sprawy nie znajdowało uzasadnienia dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego dla ustalenia kwoty refundacji. Postępowanie dowodowe nie wykazało uchybień w zakresie prowadzenia księgowości, a jedynie nieprawidłowości w sposobie realizowania recept. O tym, że dokumentacja spółki odpowiadała warunkom formalnym świadczył chociażby fakt, iż zarówno (...)jak i (...) nie dopatrzyły się uchybień w prowadzeniu apteki. Gdyby takowe uchybienia wykryto, apteka nie uzyskałaby żądanej kwoty refundacji za leki. Tymczasem sąd rejonowy w sposób logiczny i przekonujący wykazał, z jakich względów uznał, iż określonej ilości leków Z. K. (1)nie pobrał z apteki. Były to te leki, przy nazwie których nie figurowały żadne znaki graficzne. W tym celu sąd dokonał weryfikacji wszystkich kwestionowanych recept, co pozwoliło na odrzucenie wyjaśnień oskarżonej W. C., jakoby pozycje oznaczone kropkami czy też innymi znakami graficznymi oznaczały leki, które w danej chwili nie znajdowały się na stanie apteki i należało je zamówić. Rację należy przyznać skarżącej jedynie co do tego, że w jednym analizowanym przypadku sąd popełnił błąd, omyłkowo przyjmując niewłaściwą datę wystawienia recept. Sytuacja ta dotyczy wyводу prezentowanego na str. 27 uzasadnienia, gdzie sąd analizując trzy konkretne recepty na lek chlorprotixen w miejsce prawidłowej daty wystawienia dwóch z nich, tj. 12 marca 2003 roku, przyjął datę 12 marca 2004 roku. Ten konkretny przykład, na który powołał się sąd, nie mógł zatem przemawiać przeciwko wiarygodności wyjaśnień oskarżonej W. C.. Jednak już ustalenie, iż szereg recept wskazanych na str. 28 uzasadnienia było realizowanych w dniu ich wystawienia, mimo iż zawierały one naniesienia graficzne w postaci kropek bądź ptaszków, jest prawidłowe. Stąd też sąd a quo miał wystarczające podstawy ku temu, by zdyskredytować twierdzenia W. C.jako nie znajdujące pokrycia w rzeczywistości. O praktykowanym systemie oznaczania leków wydanych mówiły też pracownice apteki (...)oraz współoskarżony Z. K. (1).

Nieprzydatny dla niniejszego postępowania był także dowód w postaci opinii biegłego z zakresu farmaceutyki. Istota sprawy nie dotyczyła bowiem naruszenia prawa farmaceutycznego czy kwestii wydania niewłaściwego leku. Zadaniem sądu nie było również rozstrzygnięcie, czy oskarżona oraz jej pracownice miały możliwość ingerowania w wystawiane przez lekarzy recepty, a w razie ich zakwestionowania - prawo odmowy wydania danego leku. Stąd też w ocenie sądu odwoławczego zbędne było odwoływanie się w pisemnych motywach rozstrzygnięcia do regulacji dotyczących kwestii odmowy wydania produktu leczniczego lub wyrobu medycznego przez pracownika apteki. Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia miało przecież stwierdzenie, iż oskarżona posiadała wiedzę, że recepty przedstawione jej przez Z. K. (1)zawierały poświadczenie nieprawdy co do ilości lub rodzaju przepisanych leków, a świadczyła o tym dobitnie okoliczność, iż leków z tych recept nie wydawała współoskarżonemu. Zachowania oskarżonej nie należy wobec tego oceniać w kategoriach niezachowania należytej staranności wymaganej od farmaceuty; W. C.miała pełną świadomość tego, iż uczestniczy w nielegalnym procederze, który finalnie prowadził do świadomego wprowadzenia w błąd (...) celem uzyskania nienależnej refundacji. Jako że sąd nie dysponował dowodami świadczącymi o tym, że oskarżona wiedziała o posługiwaniu się przez oskarżonego Z. K. (1)sfałszowanymi receptami, nie uwzględnił tego elementu w opisie czynu przypisanego W. C..

Bez znaczenia dla odpowiedzialności karnej oskarżonej pozostawał argument, iż apteka (...)wchodziła w skład spółki jawnej i refundacje z (...)oddziału (...)były przekazywane na konto firmy. W. C.prowadziła spółkę (...)wspólnie z czterema innymi osobami, ponadto była kierownikiem apteki (...). W toku niniejszego postępowania dowiedziono, że dopuściła się ona przestępstwa działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Stosownie do treści art. 115 § 4 k.k., korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego. Stąd też nie zachodziła konieczność ustalenia, jaki procent nienależnie uzyskanej kwoty refundacji w łącznej wysokości 31.065,90 zł faktycznie trafił bezpośrednio do rąk oskarżonej.

Za chyby należy uznać zarzut zaniechania wnikliwego wyjaśnienia okoliczności, w jakich miało dojść do zawarcia porozumienia między oskarżoną a współoskarżonym Z. K. (1). Sąd meriti przyjął, iż oskarżony w 2003 r. wszedł w porozumienie z W. C. i ustalił z nią, że będzie dostarczał jej recepty na leki, których następnie nie będzie pobierał, w zamian za co miał otrzymywać inne leki pełnopłatne oraz środki opatrunkowe. Okoliczności te znalazły potwierdzenie w zeznaniach pracowników apteki (...) oraz A. K. (2), a także w wyjaśnieniach współoskarżonego z postępowania

przygotowawczego. Z. K. (1) podał m.in., iż uprzednio prowadził rozmowy w temacie umówionego sposobu realizacji recept z pracownikami innych aptek, ci jednak nie wyrazili zgody na proponowaną współpracę. W. C. nie tylko musiała wyrazić zgodę na nieprawidłowe realizowanie recept wystawionych na nazwisko K., ale też wydała polecenie swoim pracownikom, by ci postępowali z tymi receptami w taki właśnie sposób.

Wskazania dodatkowo wymaga, iż porozumienie jako konstytutywny element współsprawstwa, może mieć charakter wyraźny lub domniemany (wyrok SA w Łodzi z dnia 11 października 2000 r., II AKa 120/00, Prok. i Pr.-wkl. 2001, nr 5, poz. 26). Oznacza to, że może ono dojść do skutku w każdej formie, ważny jest zamiar współdziałania z drugą osobą w wykonaniu przestępstwa. Współdziałający muszą mieć zatem świadomość wspólnego wykonywania czynu zabronionego.

W ocenie sądu odwoławczego poczynione w sprawie ustalenia pozwalały na jednoznaczne stwierdzenie, iż oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu. Z. K. (1) dysponował znaczną ilością recept, które wyludzał od lekarzy, posiadając uprawnienia do znacznych ulg podczas zakupu leków. Jego celem było uzyskanie niezbędnych środków opatrunkowych oraz innych leków pełnopłatnych, stąd dążenie do zawarcia porozumienia z pracownikami aptek. Zainteresowanie taką współpracą wyraziła W. C., czerpiąc z tego korzyści majątkowe w wyniku stosowania opisanego powyżej mechanizmu. Sąd a quo prawidłowo ustalił fakt porozumienia oskarżonej C. z oskarżonym K., co wynika z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku na stronie drugiej. Fakt takiego porozumienia wynika wprost z zeznań świadków A. K. i B. W., a pośrednio z wyjaśnień oskarżonego Z. K. z postępowania przygotowawczego. Po tym porozumieniu – rozmowie na terenie apteki, oskarżona wydała swoim pracownikom polecenie co do sposobu realizacji recept Z. K., a ujawnione i ocenione przez sąd recepty pozwoliły też na ustalenie daty od której to porozumienie funkcjonowało. Zatem bardziej szczegółowe ustalenia nie były konieczne, ani też możliwe z uwagi między innymi na upływ czasu.

Reasumując, materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie dawał podstawy do przyjęcia, iż oskarżona W. C. dopuściła się czynu wyczerpującego dyspozycję art. 286 w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 k.k. w takiej postaci, jak opisał to sąd meriti w pkt 1 skarżonego wyroku. W nawiązaniu do podniesionego przez obrońcę oskarżonej zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego przypomnieć wypada, iż rzeczony uchybienie polega na wadliwym zastosowaniu prawa materialnego lub też jego niezastosowaniu w orzeczeniu opartym na prawidłowych i niekwestionowanych ustaleniach faktycznych. Nie można zatem mówić o naruszeniu przepisów prawa materialnego w sytuacji, gdy wadliwość orzeczenia w tym zakresie jest wynikiem błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za jego podstawę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2013 r., II KK 260/13; LEX nr 1380933). W przypadku, gdy skarżący kwestionuje treść poczynionych przez sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, zarzut obrazy prawa materialnego traci rację bytu.

Wymierzona W. C. kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby, kara grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych w kwocie po 50 złotych stawka, a także środki karne w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 31.065,90 zł solidarnie z oskarżonym oraz zakazu wykonywania zawodu farmaceuty przez okres jednego roku ocenić należało jako adekwatne do stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonej oraz stopnia jej winy. Z rażącą niewspółmiernością kary mamy do czynienia wówczas, gdy na podstawie wszystkich okoliczności mających wpływ na jej wymiar można ustalić, że zachodzi wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez sąd pierwszej instancji, a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej przy prawidłowym zastosowaniu dyrektyw wymiaru kary zawartych w art. 53 k.k. i dalszych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 września 2013 r., II AKa 154/13, LEX nr 1375821). W przedmiotowej sprawie sąd rejonowy kierując się wskazanymi dyrektywami właściwie uwzględnił okoliczności mające wpływ na wymiar kary. Zwrócił uwagę na fakt, iż czyn oskarżonej godził w różne dobra chronione prawem, a jej działanie nie miało charakteru incydentalnego, jako że przestępczy proceder wyludzania kwot refundacji trwał niemal dwa lata. Ponadto oskarżona działała wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, stąd też jej uprzednia niekaralność nie mogła przemawiać za złagodzeniem zastosowanych sankcji. Uzasadnienie znajduje również orzeczenie wobec oskarżonej zakazu wykonywania zawodu farmaceuty. W. C. dopuściła się przestępstwa oszustwa nadużywając swoich uprawnień jako farmaceuty, mimo iż dotychczas cieszyła się poważaniem lokalnej społeczności. Tym samym dowiodła, że nie

ma należytych kwalifikacji zawodowych i moralnych do wykonywania tego zawodu, a jej postawa rodzi uzasadnioną obawę, że w przyszłości będzie wykonywała swój zawód w sposób niewłaściwy. Oczywistym jest, że środek karny w tej postaci stanowi dla oskarżonej znaczną dolegliwość, jest to jednak naturalna konsekwencja jego zastosowania.

Mając na względzie powyższe a także fakt, iż Sąd Rejonowy w Łowiczu rozpoznając niniejszą sprawę nie dopuścił się tego rodzaju uchybień proceduralnych, które powodowałyby konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, sąd odwoławczy w oparciu o art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy zasądził od oskarżonej W. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2310 złotych tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Na koszty sądowe w niniejszej sprawie złożyły się:

- 300 zł – opłata od kary pozbawienia wolności naliczona na podstawie art. 8 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.);
- 2000 zł – opłata od kary grzywny naliczona na podstawie art. 8 w zw. z art. 3 ust. 1 w/w ustawy;
- 10 zł – ryczałt za doręczenie wezwań i pism naliczony na podstawie § 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2003 r., Nr 108, poz. 1026).